

Ковальчук С.В.,

курсант II курсу підготовки

фахівців для органів

досудового розслідування

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Саєнко М.І.,

доцент кафедри

теорії та історії держави і права

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Останніми десятиліттями у світовій та вітчизняній юридичній науці простежується інтерес до антропологічної проблематики права. Актуальність даної теми обумовлена тим, що сучасна юридична наука намагається знайти відповіді на питання нової епохи, початок якої було закладено антропологічним поворотом у філософії та природознавстві кінця XIX ст.

Виходячи з ідей правознавства, ці питання торкаються сенсу та цінності права для людини, місця людини в правовій діяльності, пізнання нею цієї реальності, співвідношення політичних та юридичних ідеалів, формування таких цінностей, як свобода, рівність та права людини. Намагання відповісти на ці питання в зарубіжній та вітчизняній юридичній антропології неминуче призводять до пошуку нових підходів до права, його пізнання та розуміння.

Людина може діяти в правовому просторі в рамках свого правового статусу, дотримуючись інтересів певної соціальної групи (реальної і номінальної), з якою вона себе ідентифікує. Однак це не означає, що дані дії повинні обмежуватися лише правовим простором групи. Прагнучи до зміни свого статусу (формального і реального) як в рамках групи, так і шляхом переходу в іншу групу, людина тим самим змінює індивідуально-правовий простір [1, с. 173].

Оскільки, групове і соціально-правове значення простору в значній мірі являють собою суму індивідуальних просторів, то зміна правового простору, хоча б одного члена групи, тягне за собою зміну цього ж простору.

Неефективність впливу громадських організацій на суспільно-політичного життя зумовлена низкою факторів: відсутністю механізмів звітності перед населенням, недостатнім рівнем розвитку комунікативних зв'язків з державними інститутами влади; відсутністю координації у діяль-

ності громадських організацій на національному і регіональному рівнях; слабкістю зв'язків із зарубіжними громадськими організаціями. За таких умов ефективність їхньої діяльності, впливу на соціально-політичні процеси обмежена.

Нормативні законодавчі заходи держави щодо формування механізмів співпраці громадян і влади у реалізації державної політики формально можуть сприяти залученню особистості до політики як процесу солідаризації та оптимізації інтересів і потреб особистості, суспільства і держави [2, с. 45]. Але, як показує сучасна політична практика, недостатній контроль над виконанням законів з боку державних інститутів у сфері регулювання взаємовідносин особистості з інститутами влади, негативним чином вплинув на можливість особистості щодо участі у прийнятті політичних рішень, у державному управлінні [3, с.178].

Будь-яке деклароване право повинно обов'язково підтверджуватися механізмом його реалізації. Чи можуть свободи і права людини і громадянина України забезпечуватися тією правовою системою, яка намагається регулювати кожен рух цього громадянина і містить незліченну армію чиновників для забезпечення контролю, аж до письмового дозволу.

У громадянина не може бути обов'язків перед державою або будь-який інший віртуальною системою, тільки перед іншими громадянами. Тому немає органів, які виступають від імені держави або народу, крім президента в міжнародних відносинах.

При цьому, немає необхідності змінювати зовнішню структуру влади: законодавча, виконавча, судова, але функції представницьких органів мінімізовані, тоді як права громадян в прямому управлінні весь час зростають.

Необхідно зазначити, що в Україні визначальну роль, вагому у процесах взаємодії інститутів громадянського суспільства і держави, відігравали політичні лідери країни. Йдеться про намагання кожного президента особисто впливати на способи і методи формування системи політичних відносин взагалі, і у сфері взаємодії інститутів політичної влади і громадянського суспільства зокрема. Протягом двадцяти років для більшості моделей громадянського управління була характерна наявність елементів авторитаризму [4, с. 117].

Отже, визнання прав людини означає визнання того, що кожній людині дано право вимагати дотримання наступних положень: я володію цими правами, що б ви не говорили і не робили, тому що я, також, як і ви- людина. Права людини притаманні кожній людині.

Визначальну роль у суспільно-політичних відносинах відігравав інститут «партії-влади». Особливим періодом розвитку інститутів громадянського суспільства був період правління так званих «помаранчевих» демократів за президентства В.Ющенка.

Основна проблема полягала у відсутності взаєморозуміння у демократичному таборі щодо перерозподілу владних повноважень між гілками влади, напрямків розвитку внутрішньої та зовнішньої політики країни, механізмів

реалізації соціальних програм, що природним чином негативно позначилося на стабільності соціально-політичної ситуації у країні, а, відповідно, й на характері суспільно-політичні відносини.

Деонтологічні проблеми входження людини у правове поле пов'язані з вимушеним визнанням імперії, панування позитивного права в суспільстві. Активне чи пасивне, повне чи часткове входження повинно забезпечувати охорону свободної волі людини, розвивати почуття обов'язку й відповідальності, домагатися справедливості, не допускати появи абстрактного чи авторитарного права. Для цього входження у правове поле з метою професійної діяльності повинно відповідати законам логістики, зокрема металоґіки, якщо логістика входження скерована на мистецтво правових стратегій, оптимізацію правових процесів, обґрунтованість умовиводів, то металоґіка скерована на філософське обґрунтування позитивістської закономірної дійсності.

Література:

1. Чефранов В.А. Правовое сознание как разновидность социального отражения. Киев. Вишя школа, 1976. 146 с.
2. Чиркин В.Е. Сравнительное государственное ведение: учебное пособие. URL : <https://www.tsu.ge.pdf> (Дата звернення 01.12.2020 р.)
3. Селіванов А.О. Конституція. Громадянин. Суд. *Професійні та суспільні погляди*. Київ. УАІД «Рада», 2009. 560 с.
4. Полухин О.Н. Идея, опыт и идеал гражданственности. Минск. «Муниципальный мир». 2003. 356 с.

Котанова К.В.,

*слухач магістратури I курсу
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Орлова О.О.,

*доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВІДСУТНОСТІ ОРГАНУ-ПЕРЕКЛАДАЧА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Підписанням Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 і № 16 до Конвенції про захист прав людини і основних свобод» Україна вкотре засвідчила свою прихильність до ідей та цілей Конвенції. Цим нормативно-